

Słowo Polskie

wychodzi codziennie rano

Ceny prenumeraty

we Lwowie:
bez doręczenia do domu miesięcznie . . . zł. 5-00
z dostawą do domu . . . zł. 5-30
na prowincji:
z przesyłką poczt. . . . zł. 5-30
za granicą. zł. 8-00
Numer pojedynczy we Lwowie i na prowincji **20 gr.**

Ceny ogłoszeń

Za 1 wiersz milimetr. (6 1/2 cm. szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 30, w nadesłanem i w nekrologach gr. 50, w kronice, repertuar, dział gospodarczy, paski w tekście gr. 70, pod nagłówkiem na pierwszej stronie zł. 1-—, Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kupno i sprzedaż słowo gr. 12, matrymonialne, korespondencje prywatne słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 5. Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagraniczne o 50 proc. drożej.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych należy adresować do: Redakcji Słowa Polskiego we Lwowie. — Rękopisów nadesłanych niezwraca się. — Liaty w sprawach przedpłaty, odbioru pisma, ogłoszenia i reklamacje uprasza się nadsyłać pod adresem: Administracja Słowa Polskiego we Lwowie. — Adres dla telegr.: Słowo Polskie, Lwów. — Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Lwów, ul. Zimorowicza 15. — Nr. konta w P.K.O. Lwów 500.900. — Tel. Redakcji 27. Red. naczelny 71-02. Międzyzmiastowy 27. — Tel. Administracji i Drukarni 14-27.

Po wystąpieniu Niemiec z Ligi Narodów.

WRAZENIE WE FRANCJI.

Paryż, 15 października. (PAT). Wiadomość o kroku rządu niemieckiego wywołała w kuluarach Izby Deputowanych duże wrażenie. Jeden z lewicowców prawicy, dep. Taittinger stwierdził, że: „Musimy powrócić do tradycyjnej polityki z przed wojny. Dep. Renaudel zaznaczył, że wystąpienie Niemiec z Ligi Narodów jest może najważniejszym wydarzeniem od wojny.

Opinia francuska całkowicie jest pochłonięta wypadkami wywołanymi wczorajsza decyzją rządu Hitlera. Fakt zwołania na poniedziałek komisji głównej konferencji rozbrojeniowej oraz półoficjalne stwierdzenie, że rozmowy u Hendersona wykazały ponownie wzajemną solidarność czterech mocarstw, daje powód dziennikom do wniosków optymistycznych.

„Notre Temps“ komentując decyzje rządu niemieckiego, pisze: „Od momentu, gdy Rzesza wystąpiła z ramienia legalności międzynarodowej, jej sąsiedzi będą mieli prawo uczynić to samo. Z tego zdarzenia Niemcy nie wyjdą zwycięsko.

Saint - Brice zaznacza w „Journalu“: Zerwanie oznacza tylko powrót do klauzul traktatów wersalskiego i lokarneńskiego. Będzie można więc przeprowadzić kontrolę, jak Niemcy wywiązuja się ze zobowiązania wobec klauzul wojskowych traktatu wersalskiego.

„La Liberte“ zastanawiając się nad konsekwencjami kroku niemieckiego dla Europy, m. in. pisze: „Równość praw, która nasi negocjatorzy przyznali Niemcom 11. grudnia, aby je skłonić do rozbrojenia, zostanie naturalnie temsamem przekreślona. Klauzule traktatu wersalskiego otrzymają więc swą pełną moc obowiązującą.

Paryż, 15 października. (PAT). Ogłoszony dziś w Rzymie oficjalny komunikat domagający się odroczenia konferencji rozbrojeniowej, wywołuje w tutejszych kołach politycznych liczne komentarze podkreślające, że już wczoraj kursowały w Genewie pogłoski, jakoby rząd włoski był z wczoraj poinformowany o zamierzeniach Niemiec.

WŁOCHY ZASKOCZONE?

Rzym, 15-go października. (PAT). W związku z ostatnimi decyzjami rządu niemieckiego, agencja „Stefani“ ogłasza następujący komunikat: Decyzje rządu niemieckiego, aczkolwiek nie spodziewane, przyjęte zostały w kołach urzędowych włoskich z całkowitym spokojem. Treść i ton mowy Hitlera oraz odezwy wydanych do narodu niemieckiego, nie unicestwiają wszelkich szans porozumienia, stwierdzają bowiem kategoryczną wolę Niemiec współpracowania na rzecz pokoju. W kołach urzędowych włoskich podkreślają, że wobec wycofania się Niemiec z prac konferencji rozbrojeniowej prace te nie mogą być kontynuowane.

Rzym, 15 października. (PAT). Miarodajne koła włoskie stwierdzają z naciskiem, że decyzje rządu niemieckiego zaskoczyły zarówno rząd, jak i opinię publiczną. Mimo pozornego spokoju, z jakim Włochy przyjęły decy-

zje Niemiec, w rozmowach przebiega się pewnie niezadowolone z tego kroku.

GŁOSY PRASY ANGIELSKIEJ.

London, 15 października. (PAT) Prasa angielska ogranicza się do rejestrowania ubiegłych wydarzeń.

„Sunday Referee“ uważa, że konwencja rozbrojeniowa powinna być podpisana bez udziału Niemiec. O ile nie uda się mocarstwom doprowadzić Niemiec do rozumu, to nie pozostanie nic innego, jak zastosować sankcje gospo-

darcze, polityczne i finansowe. Mocarstwa powinny określić swoją politykę, obliczona na „ubezpieczenie wściekłych psów Europy“.

PRASA SOWIECKA.

Moskwa, 15 października. (PAT). Cała prasa sowiecka zamieszcza dziś na naczelnych miejscach, komunikat biura Wolffa o opuszczeniu przez Niemcy konferencji rozbrojeniowej i Ligi Narodów. Komentarze prasy sowieckiej mają się ukazać jutro.

W Rzeszy niemieckiej.

Berlin, 15 października. (PAT) Cała prasa niemiecka podaje dziś in extenso mowę kanclerza Hitlera, uwydatniając tłustym drukiem najważniejsze jej ustępy. Prasa nie szczędzi ostrych słów, szczególnie pod adresem Anglii i min. Simona, którego ostatnia deklaracja genewska stała się bezpośrednim powodem decyzji rządu Rzeszy.

TELEGRAMY I ADRESY HOŁDOWNICZE.

Dr. Krupp w imieniu organizacji stalowego przemysłu niemieckiego wystosował do prezyd. Hindenburga i kancl. Hitlera telegramy, w których w imieniu reprezentowanych przez siebie organizacji przemysłowych solidaryzuje się z decyzjami rządu.

Od wczoraj prasa ogłasza telegramy i adresy hołdownicze, nadesłane przez różne organizacje i instytucje niemieckie. Adresy te wyrażają uznanie i solidarność z krokiem Rządu Rzeszy.

REFERENDUM I WYBORY.

Berlin, 15 października. (PAT). Dziś rano ustaw Rzeszy ogłasza rozporządzenie o przeprowadzeniu referendum ludowego w sprawie deklaracji programowej kanclerza Rzeszy. Referendum połączone zostanie z wyborami do Reichstagu. Głosujący otrzymają w kopercie dwie kartki, z których jedna zawierać będzie pytanie: „Czy naród niemiecki pochwała i solidaryzuje się się ze stanowiskiem rządu“. Kartka druga jest głosowaniem na listę wyborczą. Przewidziane jest zgłoszenie tylko jednej listy partii narodowo-socjalistycznej. Kampania wyborcza ograniczona zostanie do zgromadzeń propagandowych organizowanych przez stronnictwo Hitlera.

Na zarządzenie ministra spraw wewnętrznych Rzeszy, listy wyborcze do Reichstagu mogą być przedstawione w dniach 2—6 listopada.

Kpt. Hynek i por. Burzyński przybyli do Warszawy.

Warszawa, 15 października. (PAT). Dziś rano przybyli do Gdyni zwycięscy w zawodach o puchar Gordon Benneta, kpt. Hynek i por. Burzyński. Dzielnym lotników powitał specjalny komitet z wicekomisarzem Rządu, inż. Szaniawskim, komandorem Frankowskim, delegacją batalionów balonowych z Warszawy i Torunia, oraz tłumy publiczności. Lotnicy w czasie swej kilkugodzinnej bytności w Gdyni złożyli wizyty przedstawicielom władz i wpisali się do księgi pamiątkowej m. Gdyni.

O godz. 12:30 lotnicy wystartowali do Warszawy, i po dwugodzinnym lot-

cie przybyli na lotnisko Mokotowskie. Tu tłumy zebranej publiczności wśród entuzjazmu wynieśli dzielnych lotników z samolotu na rękach. Z kolei nastąpiło powitanie lotników przez przedstawicieli departamentu aeronautyki Min. Spr. Wojsk. z płk. de Borain, referatu balonowego, przedstawicieli wojsk balonowych, z płk. Grabowskim, przedstawicieli Aeroklubu Rzplitej z ppłk. Kwiecińskim, kolegów i przyjaciół lotników.

Po powitaniu lotnicy udali się do gmachu zarządu portu lotniczego, po czym odjechali do Jabłonny, gdzie stacjonują wojska balonowe.

Przerwa w procesach rzeszowskich.

Rzeszów, 15 października. (PAT). W obu procesach rzeszowskich (o zajęciu w Grodzisku i Wulce pod Lasem), nastąpiła jednodniowa przerwa z powodu niedzieli.

Materiał uzyskany w czasie dotychczasowego przewodu sądowego wskazuje, że zajęcia zarówno w Grodzisku, jak i w Wulce miały podłoże w agita-

cji uprawianej przez Stronnictwo Ludowe. Zajęcia poprzedził wlec Str. Lud. w Rakszawie z udziałem posła Witosa.

Tok obu rozpraw wykazujący czynny udział członków Str. Lud. zasiadających na ławie oskarżonych, został stwierdzony. Główni przewodnicy, jak osk. Kula, Jelenda i inni podają, że

zmierzali oni, jak mówili, do urzędowania manifestacji, a tymczasem doszło do krwawych rozruchów. Zeznania świadków oskarżenia, stwierdzające, że bandy szły na miejsce zbiórki uzbrojone w koły, siekiery, widły i broń palną i że terrorem zmuszano spokojną ludność do wzięcia udziału w rozruchach, nie były dla oskarżonych korzystne. Wyroku należy oczekiwać w końcu tygodnia, najprawdopodobniej w sobotę.

Akademia ku czci króla Stefana Batorego

Warszawa, 15 października. (PAT). Dziś popołudniu na placu Marszałka Piłsudskiego odbyła się wielka Akademia ku uczczeniu 400-lecia króla Stefana Batorego. Na Akademię przybyli marsz. Świtalski, podsekr. stanu MSZ. Szembek, min. Schaetzel, prezes Federacji PZOO gen. Górecki, prezes Ligi M. i K. gen. Orlicz - Dreszer, przedstawiciele władz państwowych z wojewodą Twardo i w. in. Akademię zajął przemówieniem gen. Górecki, po czym przemawiali marsz. Świtalski i gen. Orlicz - Dreszer.

UROCZYSTOŚCI CZESKO - POLSKIE

Praga, 15 października. (PAT). Dziś rozpoczęły się Hradcu Kralowym uroczystości czesko - polskie, zorganizowane w 70 rocznicę pobytu w tym mieście internowanych przez rząd austriacki, powstańców polskich 1863 r. Przybyli specjalnie na tę uroczystość weterani polscy, w liczbie 5, złożyli wieniec na grobie powstańca Świrzawskiego.

MIN. TITULESCU W ANKARZE.

Ankara, 15 października. (PAT). Dziś rano przybył do stolicy rządu tureckiego min. spr. zagr. Rumunii Titulescu.

WIELKI POŻAR W BERLINIE.

Berlin, 15-go października. (PAT). W Berlinie wybuchł w niedzielę wieczorem wielki pożar. Dwa bloki domów w dzielnicy zachodniej w pobliżu placu Hitlera stanęły w płomieniu. Do chwili pożaru nie ugaszono.

B. PROBOSZCZ W RAKSZAWIE STANIE PRZED SĄDEM.

Rzeszów, 15 października. (PAT). W przyszły czwartek rozpoczyna się przed sądem w Łańcucie proces ks. Bachoty, b. proboszcza w Rakszawie. Ks. Bachota oskarżony jest z art. 137 i 170 k. k. w związku z wygłoszeniem przez niego kazania o charakterze podburzającym.

UJĘCIE KIESZONKOWCA NA GORACYM UCZYNKU.

Wczoraj ujęto Walentego Donika, zam. przy ul. Kochanowskiego 30, jak w wozie tramwajowym, wyciągnął z kieszeni Piotra Mieszki portfel z pieniędzmi. Portfel odebrano, Domek powędrował do aresztów.

Wiadomości bieżące

16

października
1933

Poniedziałek

Jadwigi

Jutro: Małgorzaty

Wschód słońca: 6:2

Zachód słońca: 16:41

TEATR WIELKI

Poniedziałek, 16 bm. g. 7.30: „III piętro pokój Nr. 17”.

Wtorek 17 bm. g. 7.30: „Gotówka”.

Sroda 18 bm. Teatr nieczynny z powodu próby generalnej „Bachantek”.

Czwartek 19 bm. g. 7.30: Uroczysta Inauguracja sezonu „Bachantki” Eurypidesa.

Piątek 20 bm. g. 7.30: „Bachantki”.

Sobota 21 bm. g. 7.30: „Bachantki”.

Niedziela 22 bm. g. 3.30 „III piętro pokój Nr. 17” ceny najniższe.

Niedziela 22 bm. g. 7.30: „Bachantki”.

TEATR ROZMAITOŚCI

Poniedziałek 16 bm. g. 7.30 „Gotówka”.

Wtorek 17 bm. g. 7.30: Uroczysta Inauguracja sezonu. Premiera „Dzika Pszczoła” L. H. Morstina.

Sroda 18 bm. g. 7.30 Przedstawienie zakupione przez Polski B. Krzyż „Gotówka”.

Czwartek 19 bm. g. 7.30: „Dzika pszczoła”.

Piątek 20 bm. g. 7.30: „Dzika Pszczoła”.

Sobota 21 bm. g. 7.30: „Dzika Pszczoła”.

Niedziela 22 bm. g. 3.30: „Gotówka” ceny najniższe.

Niedziela 22 bm. g. 7.30 „Dzika Pszczoła”.

KINOTEATRY.

ADRIA: „Frankenstein” oraz „Bezimienni bohaterowie”.

APOLLO: Własta Burian jako „Wesoły karawanier”.

ATLANTIC: „Naręczona z Wiednia”.

CASINO: „Uśmiech szczęścia”

CHIMERA: „Jei Królewska Mość” (Lilian Harwey).

COLOSSEUM: „Eskadra śmierci” i rewja „Zobacz chociaż raz”.

GRAZYNA: „Na rozkaz kobiety” oraz rewja „100 proc. śmiechu”.

KOPERNIK: „Pieśń nad pieśniami”.

MARYSIENKA: „Wuj Mozes”.

MIRAŻ: „Własta Burian jako listonosz Vrabec”.

MUZA: „Mata Hari”

PALACE: „Burian-Dymśa” 12 krze sei”.

PAN: „Próba miłości” oraz Rewja.

PASAŻ: „Nieuchwytny przestępca”, „Pat i Patachon”.

RAJ: „Dzieje grzechu”.

STYLOWY: „Dziewcze z krainy burz” oraz rewja.

SWIT: „Niewinna grzesznica” i „Dobroczyńca ludzkości”.

UCIECHA: „Liliana chce się rozwieść” oraz rewja.

— Do numeru dzisiejszego dołączamy dalszy ciąg powieści W. Baranowskiego p. t. „Gaudemus”.

— Teatr Wielki. Dziś w poniedziałek nieodwołalnie po raz ostatni sensacyjna sztuka L. Zilegiego p. t. „III piętro pokój nr. 17”, będąca rewelacyjnym zjawiskiem repertuaru ostatniej doby. Spektakl dzisiejszy jest ostatnią sposobnością ujżenia tej pełnej napięcia sztuki, w której szerokie pole do popisu znajdują pp. Małanowicz, Marzini, Czajkowska, Różycka, Strachocki, Michutowicz, Poloński, Przystawski, Ratschka, Więckowski i inni.

— Teatr Rozmaitości. Dziś w poniedziałek schodząca już z repertuaru przeżabawna i aktualna komedia Ebermayera i Cammerlohra p. t. „Gotówka”, jeden z najpiękniejszych sukcesów scen zagranicznych. W rolach głównych pp. Krasnowiecki, Machalski, Niczewska, Guttner, Jaśkiewicz, Lewicki, Akrzyński, Syroczeński i inni.

Bilety do nabycia w kasach Teatrów Miejskich i w kasie Biura Abo, ul. Rutowskiego 2.

— Wielka niżka cen w Teatrach Miejskich. Od dzisiaj (poniedziałek 16 b. m.) Teatry Miejskie wprowadzają w życie znaczną, bo 30-procentową, niżkę cen, tak iż można otrzymać doskonale miejsca za bardzo niską kwotę na każde przedstawienie. Do-

Uroczystości harcerskie we Lwowie.

Zapowiadany oddawno w prasie, w komunikatach radiowych i plakatami na murach miasta „Tydzień Harcerski” rozpoczął się w dniu wczorajszym uroczystością poświęcenia sztandaru Chorągwi męskiej, obejmującej, jako okręg całą Wschodnią Małopolskę. Do Lwowa ścignęły drużyny harcerskie z trzech województw południowo-wschodnich. Przybyli harcerze z Przemysła, Sokala, z Borysławia, Leżajska, Drohobycza, Stanisławowa, Jarosława, Stryja, Rzeszowa, Bieżan, Tarnopola, Złoczowa i Przemyslan.

Po godzinie ósmej na plac Kapitulny przez Bazylikę Archikatedralną poczęły ścigać oddziały harcerskie i delegacje organizacji młodzieży ze sztandarami młodzieży ze sztandarami. Usta wili się przed Katedrą kadeci z własną orkiestrą, delegacja młodzieży szkolnej, Przysp. Wojsk. Kob. Związku Strzeleckiego.

Wkrótce przybyli przedstawiciele władz: p. wicewojewoda Sochański, prez. miasta Drojanowski, wiceprezydent Chajes, starosta Eckhardt, starosta grodzki Klímow, rektorowie wyższych uczelni nacz. wydz. Kuratorium Koestlich, instruktor Kuratorium dla spraw harcerskich prof. Slaby, dyrektorowie szkół średnich, świta oficerska załogi lwowskiej, oficerowie P. P. i władze harcerskie Oddziału Lwowskiego jawiły się w komplecie pod przewodnictwem dra Niemczyckiego i przewodniczącego Komitetu „Tygodnia Harcerskiego”, rektora Janowskiego.

Przed godz. 9-tą przybył przedstawiciel zwierzchnich władz harcerskich gen. bryg. Bolesław Popowicz i przy dźwiękach marszu generalnego przeszedł przed frontem kolumny P. W.

honorowej drużyny lwowskiego luica harcerzy.

Rozpoczęła się Msza św. celebrowana przez ks. Gerarda Szmyda.

Po Mszy św. z pod Katedry ruszył długi szereg oddziałów, zdużając na Plac Targów Wschodnich. Drużyn harcerek było 16, a męskich ponad 40. Ogółem na uroczystość wczorajszą stanęło przeszło 2.000 młodzieży harcerskiej.

Na pl. Targów Wschodnich po ceremonii wbijania gwoździ honorowych, gen. Popowicz ze sztandarem w rękę przemówił do szeregów harcerskich.

Z rąk gen. Popowicza przyjął sztandar, klęcząc i złożył ślubowanie komendant chorągwi, kpt. Franciszek Usarz. Następnie wręczył go chorążemu.

Po tej części uroczystości wicewojewoda Sochański przeciął taśmę u wejścia do Pałacu Sztuki i tem samem otworzył mieszczącą się tam wielką Wystawę Harcerską. Przedstawiciele władz i licznie zgromadzona publiczność byli zachwyceni wystawą.

Na zakończenie uroczystości porannych, w głównej alei Targów Wschodnich, przy dźwiękach orkiestry 26 pp. odbyła się przed gen. Popowiczem i nowym sztandarem defilada oddziałów.

Przez całe popołudnie przez wystawę przewijały się tłumy ludzi. O godz. 17-tej wiceprzewodniczący Oddziału Lwów, dr. Niemczycki wygłosił przez radio odczyt p. t.: „Lwów kolebka harcerstwa”.

KOPERNIKA

15a

Filja Perfumerji S. FEDERA

JUŻ NADESZŁY OSTATNIE NOWOŚCI NA SEZON
JESIENNY — wełny na suknie i płaszcze
damskie oraz materiały na ubrania
męskie po nadzwyczaj niskich
cenach

po le ca

DOM MODY

Lwów,
plac Marjacki 4

niosły ten krok Teatrów Miejskich udostępni wszystkim tą niezastąpioną dziedzicę życia kulturalnego, jaką stwarza teatr, a szerokie sfery inteligencji miejscowej przyjmą tą wysoce ważną inicjatywę z prawdziwą radością.

— Inauguracyjny Koncert nowego sezonu odbędzie się w środę 18 b. m. Program wykona pianistka i najznakomitszy współczesny kompozytor rosyjski Sergiusz Prokofieff. Pierwszy występ tego czołowego twórcy dzisiejszego życia muzycznego wywoła niewątpliwie wielką sensację. 2073

— Colosseum. Tylko jeszcze kilka dni grana będzie na scenie Teatru „Colosseum” przebojowa rewja, ciesząca się rekordowym powodzeniem w wykonaniu całego zespołu „Perskie Oko” z p. Mela Grabowska na czele p. t. „Zobacz chociaż raz”, oraz przepiękny film p. t. „Eskadra śmierci”. Do rozpoczęcia I-go seansu w dniu powszednie ceny miejsc niższe.

— Kino-rewja „Stylowy”. Już dawno publiczność nie widziała tak wspaniałej rewji, jaką wystawia obecnie kino „Stylowy” z pierwszorzędnymi siłami scen warszawskich, jak: Bukojemska, Belski, Mieczkowski, Czerwiński, Bułatówna oraz Chranowski ze swoim baletem. Rewja ta grana będzie jeszcze krótki czas, ponieważ kierownictwo w najbliższy czas wystawia nową jeszcze niewidzianą we Lwowie rewję. Na ekranie film. p. t.: „Dziewcze z krainy burz”.

— P. Wojewoda lwowski Wł. Belina-Prądmowski wyjechał w sprawach służbowych do Warszawy, wobec czego w poniedziałek 16 b. m. nie będzie udzielał audjencji.

— W Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet, pl. Bernardyński 2, II. p., odbędzie się w poniedziałek 16 b. m. o godz. 18, zebranie ogółu członkiń. Omawiane i dyskutowane będą tezy do referatów na II. Walny Zjazd Delegatek Z. P. O. K. Obecność delegatek konieczna.

— Temperatura we Lwowie w dniu 15 października wynosiła: o godzinie 7 rano ciśnienie barometryczne 733'65, temperatura +6'7; o godzinie 1 w południe ciśnienie barometryczne 734'42, temperatura +6'8; o godzinie 9 wieczór ciśnienie barometryczne 735'04, temperatura +5'2.

1,000.000 złotych!

wygrać może każdy, kto zakupi los Loterii Państwowej w kolekturze

„SZCZĘŚCIE”

Lwów, Sykstuska 12. — Telefon 35-40
Wysyłamy losy za poprzednim nadaniem należności czekiem P. K. O. Nr. 500.420

R. Drząża poleca koldry, materace, przerabia koldry po 5 zł., materace po 7 zł. — Chorążczyzna I, 5, obok kina „Apollo” 1654

FUTRA

damskie, meskie, od najtańszych do najdroższych poleca najtaniej magazyn i pracownia futer

A. WROBEL Lwów, Halicka 20 tel. 57 04 1773

Święto Braci Albertynów.

Pracujące cicho w myśl wskazani swego wielkodusznego założyciela Zgromadzenia Braci Albertynów święciło wczoraj 45-tą rocznicę założenia Zakonu, oraz czterdziestolecie pracy swej na terenie Lwowa. Wyjątkowa ta uroczystość, połączona ze zjazdem wychowanków albertynskich z całej Polski, upamiętniła się pięknym obchodem przy udziale społeczeństwa lwowskiego.

Święto rozpoczęło się rano uroczystem nabożeństwem w kościele OO. Kapucynów na Zamarstynowie, gdzie zgromadzili się wychowankowie zakładów OO. Albertynów wraz z swymi opiekunami. Obecni byli także: imieniem p. wojewody nacz. Szkodziński, imieniem miasta wicepr. dr. Kubała, im. wojskowości płk. Lepiarz, prof. Uniw. dr. Chyliński, sędzia dla nieletnich p. Lepiarzowa i inni przedstawiciele władz.

Ks. arcyb. dr. Twardowski celebrował Mszę św. i poświęciwszy sztandar Zakładu, wygłosił gorące przemówienie na temat ofiarnej misji Brata Alberta, opiekuna ubogich. Następnie wbijano gwoździe do drzewca sztandaru.

Akademja w sali Towarzystwa Muzycznego, która odbyła się w południe, dała licznie zebranej publiczności poznać wysokie uzdolnienia muzyczne młodzieży zakładów Br. Albertynów, rozwijane starannie pod właściwym kierunkiem. Zagaił program prof. dr. Konstanty Chyliński krótkim przemówieniem, w którym podniósł w serdecznych słowach społeczną wartość dzieła Brata Alberta. Uzupełnił ten ogólny rys działalności wielkiego ofiarnika prof. Tadeusz Lewicki barwnie i rzetelnie ujętem wspomnieniem z życia pokornego naśladowcy św. Franciszka z Assyżu.

Wychowanek Br. Albertynów, Tadeusz Dydyk, uczeń konserwatorium lwowskiego zadziwił słuchaczy prawdziwie artystycznym wykonaniem „Redemption” Enrica Bossiego na organach. Produkowały się wkońcu trzy doskonale zgrane zespoły orkiestralne wychowanków: z Krakowa w strojach krakowskich, ze Stanisławowa, oraz ze Lwowa. Zwłaszcza ten ostatni spotkał się z żywym aplauzem.

Popołudniu odbył się pochód wychowanków ze sztandarami i orkiestrami przez całe miasto. Wyruszone z pod pomnika króla Jana III, i udano się na cmentarz Powstańców 1863 r., ku uczczeniu udziału Brata Alberta w powstaniu styczniowym.

MASZ KŁOPOT Z RADJEM?

Wstap do pracowni radiotechnicznej GÖRSCHINGA

„EKRAVOX”

LINDEGO 10.

Najbardziej fachowa naprawa i modernizacja radioaparatów. 1992

NACZ. CIECKIEWICZ ZANIEMOĞŁ.

Przebywający w więzieniu śledczym nacz. Cieckiewicz lekko zaniemogł i został w dniu wczorajszym zbadany przez lekarza więziennego. Prowadzący śledztwo sędzia dr. Lindert, zarządził zbadanie ksiąg straży pożarnej, którego wynik zadecyduje o ewentualnym wypuszczeniu nacz. Cieckiewicza.

Na rzecz Marynarki Wojennej.

Oddział Propagandy Floty Wojennej ogłasza następującą odezwę: Oficerowie Marynarki Wojennej, oficerowie oddziałów wojska przydzielonych do marynarki wojennej, podoficerowie, urzędnicy i funkcjonariusze cywilni marynarki wojennej uchwalili ofiarować całość podpisanej przez nich Pożyczki Narodowej wraz z procentami na Fundusz Obrony Morskiej.

Dotychczas obliczona suma ofiarowanych obligacji wynosi ćwierć miliona złotych. Brak jeszcze danych z Flotyli Rzecznej.

Marynarz polski spełnił swój obowiązek.

Wzywamy wszystkich komu leży na sercu przyszłość i mocarstwo we stanowisko Polski do naśladowania tego czynu marynarki wojennej. Pokażmy, że nie tylko mary-

narz zdaje sobie sprawę z konieczności obrony Polski na morzu.

O ile każdy obywatel ofiaruje na budowę floty same tylko procenty swoich obligacji, otrzymamy dwadzieścia milionów rocznie co umożliwi planową rozbudowę marynarki wojennej.

Jesteśmy pewni, że ofiarność społeczeństwa nie ograniczy się do samych tylko procentów i popłyną ofiary w postaci obligacji, które stworzą morską siłę zbrojną godną wielkiego narodu i zdolną odeprzeć każdy zamach na naszą całość i niepodległość.

Zgłoszenia należy kierować do Oddziału Propagandy Floty Wojennej. Warszawa, ul. Chałubińskiego 3, lub też do Wydziału Marynarki Wojennej Ligi Morskiej i Kolonjalnej, Warszawa, ul. Widok 10.

Przed wręczeniem nagród Nobla.

Jak donoszą pisma, Akademia Szwedzka zamierza przyznać nagrodę literacką Nobla w dniu 20 b. m. w tym samym dniu, kiedy będzie przyznana nagroda w dziedzinie medycyny. Przyznawanie nagród w dziedzinie fizyki i chemii nastąpi w pierwszej połowie listopada. Wśród kandydatów do nagrody w dziedzinie medycyny wymieniają przede wszystkim bakterjologa francuskiego Levaditi i żydowsko-niemieckiego lekarza Zondeka, zamieszkałego obecnie w Szwecji, gdzie kontynuuje swe bada-

nia nad rolą hormonów w organizmie ludzkim. Wśród kandydatów do tejże nagrody figuruje ponadto kilku Amerykanów i 2 Żydów. W dziedzinie fizyki przyznane będą w b. r. dwie nagrody, jedna bowiem z roku 1932. Mówią, że nie ma także i w tym roku poważnego kandydata do tej nagrody, wobec czego zachodzi możliwość, że przyznanie nagród w dziedzinie fizyki za rok 1932 i 1933 zostanie odłożone do roku przyszłego.

Łacina jako język międzynarodowy.

Na posiedzeniach Polskiego Towarzystwa Filologicznego (Kolo Lwów) dwukrotnie już w ciągu b. r., w maju i z końcem września, przedstawił prof. dr. R. Ganszyniec sprawę założenia na naszym gruncie Koła Towarzystwa Umiejętności Łaciny. Ukonstytuowało się ono już w Warszawie 13 marca b. r. Do zarządu weszli profesorowie Uniwersytetu warszawskiego: T. Zieliński (prezes), M. Handelsman, O. Halecki i L. Kryński, instruktor minist. K. Dąbrowski, dr. K. Wieniewski (sekretarz) i red. Fr. Banasiak.

W myśl zatwierdzonego przez władze statutu Towarzystwa, dla osiągnięcia swego zasadniczego celu, ma działać w kierunku przywrócenia łacinie dawnego znaczenia w kulturze polskiej, wchodzić w stosunki z miarodajnymi urzędami i organizacjami w kraju i zagranicą dla wspólnego działania w kierunku uznania łaciny za język międzynarodowy w stosunkach kulturalnych, a więc naukowych, (w dziedzinie humanistyki, prawa, matematyki, przyrody, medycyny), artystycznych i politycznych. Także programy szkolne mają dążyć do przywrócenia łacinie charakteru żywego języka.

Inicjatywa polska pozostała w ścisłym związku z analogicznym ruchem w krajach zachodnich. W r. ub. powstała w Monachium „Societas Latina“, licząca obecnie przeszło 1.300 członków i posiadająca własny organ kwartalny. Towarzystwo to stara się o umiędzynarodowienie łaciny: 1. w stosunkach prywatnych i między organizacjami kulturalnymi, jak biblioteki, archiwa, akademie, 2. na kongresach międzynarodowych, 3. w czasopiśmie o artykuły lub przynajmniej ich streszczenia po łacinie, 4. w pewnej mierze w radio.

W ostatnich czasach powstał również w Rzymie „L'Institut di Studi Romani“ pod protektorem króla i noroweni przewodnictwem Mussoliniego, służący idei rozwoju studiów łacińskich i używania języka łacińskiego; w zarządzie zasiadają także znakomitości jak Bodrero, Scialoja i inni.

Także w Budapeszcie istnieje od niedawna „Societas Linguae Latinae usui internationali adaptata“ (nazwa taka sama jak łacińska nazwa Towarzystwa warszawskiego), powołana do życia z inicjatywy prof. T. Zielińskiego, któremu ofiarowano nad nią protektorat. Wreszcie na kongresie „Pax Romana“ (Federacja umiędzynarodowienia łaciny; w wyniku tej uchwały powstała organizacja, mająca dążyć do wprowadzenia jej w życie.

Omańniany ruch szerzy się również w krajach anglosaskich; w Brooklynie np. wychodzi czasopismo łacińskie „Auxilium Romanum“, którego dewiza głosi: „Łacina jest jedynym możliwym do zastosowania i wypróbowanym żywym językiem międzynarodowym“ — oraz we Francji, gdzie prof. Gaston Broche wystąpił z projektem użycia łaciny do międzynarodowej korespondencji uczniów, pochodzących z krajów o kulturze łacińskiej, do których zalicza m. in. Polskę. Projekt ten z inicjatywy Towarzystwa Warszawskiego wprowadzono już w czyn: wymieniły między sobą listy w języku łacińskim gimnazjum im. J. Zamojskiego w Warszawie i Lycee Lois-le-Grand w Paryżu. Listy te zamieściło lwowskie czasopismo dla młodzieży Filomata, wydawane przez prof. Ganszynieca, po artykule o „Łacinie międzynarodowej“ wraz z ankietą do młodzieży, wzywającą do pielęgnowania takiej korespondencji. Wiadomości o tem zawiera również wydawane przez Ministerstwo WR i OP. czasopismo p. t. Oświata i Wychowanie (zesz. 4 z b. r.)

Cała ta akcja zmierza do tego, aby język łaciński znalazł prawo obywatelstwa wśród szerszych warstw społeczeństwa, aby przy jego pomocy można było porozumieć z przedstawicielami innych narodów. Nada się do tego celu bardzo dobrze, gdyż jako t. zw. język martwy nie będzie razili żadnego narodu i uniknie tej niechęci, na jaką będzie narażony każdy język współczesny.

KOPERNIKA

15a

Filja Perfumerji S. FEDERA

WIADOMOŚCI SPORTOWE.

Czechosłowacja — Polska 2:1 (1:0).

Warszawa, 15-go października. Na stadionie Legii wobec 15.000 widzów rozegrane zostały zawody eliminacyjne o mistrzostwo świata między drużynami reprezentacyjnymi Polski i Czechosłowacji. Zwycięstwo odniosła drużyna czechosłowacka w stosunku 2:1 (1:0). Czesi wygrali niewątpliwie zasłużenie, chociaż nie wykazali tak wysokiej klasy gry, jakiej należało się od nich spodziewać. Górowali nad Polakami przede wszystkim technicznie i taktycznie. Pierwsza połowa meczu upłynęła pod znakiem równorzędnej walki. Polacy często goszczą na polu boiska gości, przyczem każdy ich atak jest groźny. Świetna gra czechosłowackiego bramkarza Planicki sprawia jednak, że okres ten nie przyniósł nam żadnej bramki. W 25-tej minucie w czasie jednego z polskich ataków Pazurek mija wybiegającego Planicka, ale nie trafia z kilku metrów do pustej bramki. Koniec pierwszej połowy gry przynosi kilka niebezpiecznych sytuacji, jedna z nich kończy się bramką zdobytą przez Silnego, w 32-giej minucie. Wynik ten utrzymał się do przerwy. Po zmianie pół już w 5-tej minucie Martyna zdobywa z karnego wyrównujący punkt. W następnych minutach zaznacza się przewaga Czechów, którzy przez 30 minut nie schodzą prawie

z boiska Polaków. Czechom nie udało się jednak przełamać linii obrony Polaków. Nasza drużyna w tym okresie gry znajduje się w defensywie, gra na czas, chcąc utrzymać wynik remisowy. W 30-tej minucie następuje błyskawiczny atak Czechów, który przynosi im drugi punkt ze strzału Pelencera. Pozostały okres gry należy do Polaków, ale wynik cyfrowy nie ulega już zmianie. Sędziował bardzo dobrze i bezstronnie p. Xifando (Rumunia).

Z okazji meczu piłkarskiego Polska-Czechosłowacja przybyła do Warszawy liczna wycieczka czeskich dziennikarzy sportowych.

Polska rozegrała dotychczas 8 spotkań z Czechosłowacją, przegrywając 7 i remisując 1. Ogólny stosunek bramek wynosi 8:18, na korzyść Czechosłowacji.

Dzisiejszy mecz był 53 spotkaniem naszej reprezentacji piłkarskiej. W rozegranych dotąd spotkaniach stosunek bramek wynosi 117:102 na naszą korzyść.

W kwietniu roku przyszłego odbędzie się w Czechosłowacji mecz rewanżowy i na tem, zdaje się, zakończy się nasza rola w mistrzostwach świata.

MISTRZOSTWA LIGI.

Warta — Podgórze 2:0 (1:0).

Poznań, 15 października. (PAT) W Poznaniu odbył się w niedzielę jedyny w Polsce mecz o mistrzostwo Ligi po-

między Wartą a Podgórzem, zakończony wynikiem 2:0 (1:0). Obie bramki zdobył Nowacki.

Bieg uliczny Związku Strzeleckiego.

Wczoraj odbył się we Lwowie bieg uliczny Związku Strzeleckiego na trasie 3,250 m. Startowało 29 zawodników, z których 27 przyszło do mety. Drużynowo zwyciężył zespół (13 zawodników) Zw. Strzel. Oddział Pi-

tek-Herwina. Jednostkowo 1-sze miejsce zajął Sawaryn z Pogoni w czasie 10:52,3, ustanawiając nowy rekord trasy. 2) Jaworski (Pogoń) 10:55,7, 3) Stawicki (Lechia) 12:40, 4) Rak (Zw. Strzel. Broszów), 5) Krupa (Lechia).

Samodzielny Okręg narciarski w Przemyślu.

Przemyśl, 15 października. (PAT) Polski Związek Narciarski, uznając wysoki poziom narciarstwa na terenie DOK X, zgodził się na utworzenie samodzielnego Okręgu narciarskiego w Przemyślu. W związku z powyższym

odbyło się wczoraj konstytuujące zebranie, które wybrało prezesem pułk Skawińskiego, zastępcą pułk. Lichtarowicza i pułk. Fonterkę, sekretarzem kpt. Kunasińskiego.

Nowy rekord polskiej lekkiej atletyki.

Na wewnętrznych zawodach lekkoatletycznych C. I. W. F. zawodnik Warszawianki, Lokajski ustanowił no-

wy rekord polski w rzucie oszczepem oburącz, osiągając 110,27 mtr., prawą ręką 56,77, a lewą 41,50 mtr.

ROZGRYWKI W HAZENIE.

Onegdaj zakończyły się rozgrywki w hazenie o nagrodę przechodnią Okręgowego Ośrodka W. F. 1-sze miejsce i nagrodę przechodnią Okr. Ośr. W. F. na rok 1933/34 zdobyła drużyna Czarni I. 2) Pogoń, 3) A. O. Zw. Strzel., 4) Z. Z. K., 5) Czarni II.

RUCH WYGRYWA.

Katowice, 15 października. (PAT) Mecz piłkarski reprezentacji Śląska z ligowym Ruchem na dochód Okręgowego Związku przyniósł zdecydowane zwycięstwo Ruchowi 7:2.

Druga reprezentacja Śląska została pobita w Rielsku przez Reprezentację miasta 3:1

Łódź, 15 października. (PAT) Mecz piłkarski między Reprezentacją łódzkiej klasy A a ligowym Ł. K. S. przyniósł wynik nierozstrzygnięty 3:3 (2:2).

Lwów, 15 października. (PAT) II-gi Sokół—Pogoń I b 3:2 (1:1). Bramki zdobyli Kurczak, Sawaryn i Acedoński dla II-go Sokola, Borowski i Samson dla Pogoni.

Stryi, 15 października. (PAT) Pogoń—Hasmona (Lwów) 1:0 (0:0).

Szanujesz zdrowie, czas i pieniądze, podróżując, wysytając i stygnąc i towary samolotami. Informacje i bilety: Tel. 45-71 i 29-36 i biura podróży.

Praktyczne zastosowanie telewizji kwestią paru miesięcy.

Eksperymenty w dziedzinie telewizji, prowadzone w laboratorium Baird Television Company w Londynie, doprowadziły do tak pomysłowych prób, że problem wiedzenia na odległość nie tylko nie przedstawia już wątpliwości, ale nawet rozpoczęto już przygotowania do praktycznego zastosowania tego wynalazku. Przed artystami scenicznymi otwierają się nowe zadania, gdyż telewizja użyta ma być przede wszystkim do przenoszenia obrazów scenicznych na odległość.

Podstawę nowego wynalazku stanowi rurka katodowa, zapomocą której dotychczas przenoszone były tylko obrazy filmowe. Obecnie możliwe jest także przenoszenie obrazów żywych osób z całą dokładnością i wyrazistością, a nadawanie i odbiór obrazów zostały znacznie przyspieszone.

Rurka katodowa była znana w nauce już od lat conajmniej czterdziestu, jednakże nigdy dotąd nie użyto jej do celu telewizji. Posługiwano się zrazu mechanicznym systemem z użyciem szyby albo zwierciadła, który to system dawał 12 i pół obrazów na sekundę. Zapomocą rurki katodowej uzyskuje się 25 obrazów na sekundę, a szybkość ta pozwala uniknąć migotania, które było dotychczas ujemną stroną wynalazku. Drugim sukcesem jest bezgłośność aparatu. Promienie katodowe powstają przez wyładowanie elektryczne w próżni. Promienie te mogą zmienić kierunek wskutek wpływu magnetycznego lub elektrycznego, a ponieważ nie posiadają ciężaru, przeto szybkość, z jaką odbywa się zmiana ich kierunku, jest nieograniczona, nie powoduje zatem żadnego opóźnienia. Udoskonalenie aparatu do celów telewizji jest wielkim krokiem naprzód w drodze do zastosowania go do użytku powszechnego i wprowadzenia do domów prywatnych. Dziś to już kwestia paru miesięcy.

Potrzebni będą w tym celu artyści o takim wyglądzie i ruchach, by każdy ich gest mógł być prezentowany przed obliczami, niewidzialną publicznością. British Broadcasting Company (towarzystwo radiowe) w Londynie poszukuje już dziś artystów, którzy nadają się do występów przed „elektrycznym okiem”. Stworzono tam osobny oddział, który przygotowuje tego rodzaju przedstawienia. Przede wszystkim potrzebna jest specjalna scena, która będzie znacznie mniejsza, niż zwyczajna.

Szkoła handlowa dla dorosłych.

Zarząd VI. Okręgu Związku Strzeleckiego otwiera trzyletnią koedukacyjną szkołę handlową dla dorosłych.

Nauka trwać będzie 18 miesięcy. Absolwenci po ukończeniu szkoły składają egzamin końcowy oraz otrzymują świadectwa, które dają na podstawie § 2 Rozp. Rady Ministrów z dnia 8 listopada 1929 (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 83 ex 1929 poz. 663) te same uprawnienia, jak świadectwa ukończenia szkół średnich ogólnokształcących.

Warunki przyjęcia: ukończenie 18 roku życia, 7 klas szkoły powszechnej, lub 3 klasy gimnazjalnej, albo innej szkoły dającej równorzędne wykształcenie według uznania dyrekcji.

Wpisy odbywają się codziennie od godz. 8 rano do godz. 11 i od 18 do 19 w dyrekcji Szkoły Handlowej Towarzystwa Szkół Handlowych przy ul. Franciszkańskiej 1. 9. Programy i warunki w dyrekcji i u portjera szkoły.

Ciekawie przedstawia się problem barw. W czasie przenoszenia obrazów punkt świetlny, zwany „okiem elektrycznym”, śledzi każdy ruch aktora, a promienie, jakie rzuca jego postać, działają w każdym momencie na komórkę foto-elektryczną. Wytwarza ona minimalny prąd, którego siła zależy od intensywności odbijanego światła, padającego w tym momencie na tę komórkę. Promienie, jakie rzuca każdy kolor, działają inaczej, dlatego też suknie artystek będą musiały być specjalnie dobierane. Należy zestawić serię barw, odpowiednich do telewizji. Refleksy świetlne, przenoszone na falach eteru, przyjmowane zostają przez aparaty odbiorcze, gdzie odbywa się cały proces w odwrotnym porządku, a promienie, rzucone na półmro, dają gotowy obraz.

Pierwsza próba telewizji odbyła się 27 stycznia 1926 w Londynie. O postępie wynalazku osiągniętych od tego czasu, świadczy fakt, że niedawno odbyły w Broadcasting House pożegnalny występ miss Adeliny Genee, słynnej tancerki, widziany był przez grono jej przyjaciół w Kopenhadze.

Program radiowy.

Poniedziałek, 16 października.

Lwów. (381). Godz. 7—7:55: Transmisja z Warszawy. Audycja poranna. 7:55—11:30: Przerwa. 11:30: Trans. z Warszawy. Codzienny przegląd prasy polskiej. 11:40: Odczytanie programu na dzień bieżący. 11:45: Komunikaty, repertuar teatrów i płyty. 11:57: Sygnał czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12:05: Muzyka z płyt. Pieśni — Faliszewski, Brochwiczówna, Witas, Bogucki. 12:30: Dziennik południowy i wiad. meteor. 12:35: Muzyka z płyt symfoniczna (Bach). 13—15:30: Przerwa. 15:30: Wiadomości gospodarcze. 15:40: Lwowska Giełda Zbożowa. 15:45: Lwowski Kącik L. O. P. P. 15:55: Koncert orkiestry salonowej pod dyr. Fedeusza Seredyńskiego. 16:40: Trans. z Warszawy. Lekcja francuskiego (kurs elementarny). Lektor p. Lucien Roquigny. 16:55: Trans. z Warszawy. Koncert kameralny w wyk. Ireny Dubiskiej (skrzypce), Mieczysława Szaleckiego (altówka) i Ignacy Rosenbaum (fortepian). 17:50: „O sztuce oddechania” — wygl. p. Leszek Reychan. 18: Trans. z Warszawy. „Podróż po osiedlach polskich w Brazylii, Argentynie i Urugwaju” — wygl. red. Lepecki. 18:20: Trans. z Warszawy. Audycja żołnierska. 18:45: Rozmaitości. 19: Płyta gramofonowa. 19:05: Transmisja z Warszawy. „Les Adieux”... uczczenie pamięci trzech polskich kompozytorów-książąt: Antoniego Radziwiłła, Michała Kleofasa Ogińskiego i Józefa Michała Poniatowskiego — wypowiedź prof. Stanisław Niewiadomski. 19:40: Odczytanie programu na dzień następny. 19:45: Trans. z Warszawy. Dziennik wieczorny. 19:55—20: Przerwa. 20: Trans. z Warszawy. Operetka R. Stolz w adaptacji Juliana Krzewińskiego i Leopolda Brodzińskiego. W I-szej przerwie trans. z Warszawy. „Serbowie luzycy” — feljton p. Olgierda Szwarca. W II-iej przerwie trans. z Warszawy. Wiadomości sportowe. 22:40: Komunikaty. 22:45—23: Najpiękniejsze utwory z płyt gramofonowych.

Wtorek, 17 października.

Lwów. Godz. 7—7:55: Trans. z Warszawy. Audycja poranna. 7:55—11:30: Przerwa. 11:30: Codzienny przegląd prasy polskiej. 11:40: Odczytanie programu na dzień bieżący. 11:45: Trans. z Warszawy. Komunikat Ministerstwa Opieki Społecznej dla Państw. Urz. Pośrednictwa Pracy. 11:50: Komunikaty i repertuar teatrów lwowskich. 11:57: Sygnał czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie, hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12:05: Trans. z Warszawy. Koncert orkiestry mandolinistów pod kier. Apoloniusza Szczegłowa. 12:30: Dziennik południowy i wiadomości meteor. 12:35: Dalszy ciąg koncertu orkiestry mandolinistów. 13—15:30: Przerwa. 15:30: Wiadomości gospodarcze. 15:40: Tr. z Warszawy. Koncert kameralny z cyklu „Kwartety Beethovena” (z płyt), poprzedzony słowem wstępem Karola Stromen-gera. 16:25: Trans. z Warszawy. Skrzynka P. K. O. 16:40: Trans. z Warszawy. Kącik językowy prof. Słoińskiego. 16:55: Trans. z Warszawy. Koncert solistów w

Djamenty wytworzone w retorcie i padające z nieba.

Jak donoszą z Chicago, inżynierowi Edwardowi Bromsonowi udało się przez ogrzanie węgla do kilku tysięcy stopni pod wielkim ciśnieniem, a następnie nagłe oziębienie i usunięcie ciśnienia wytworzyć sztuczne djamenty. Eksperyment ten wywołał w kręgach naukowych wielkie uznanie i zainteresowanie.

Próby tego rodzaju nieraz już były podejmowane, a najszcześniejsze wyniki osiągnęli ustawa Francuza. Moissana, jednakże brakowało ostatecznego efektu, któryby przekonał nawet laików. Wytworzone bowiem djamenty nie przekraczały nigdy mikroskopijnej wielkości i w handlu nie mogły być brane w rachubę. Najnowszy eksperyment prawdopodobnie ma również znaczenie raczej naukowe, niż praktyczne i djamenty Bromsona nie stworzą konkurencji prawdziwym.

KOPERNIKA
15a
Filja Perfumerji S. FEDERA

Wyrób djamentów pozostał zatem tajemnicą natury, która uparcie strzeże swego patentu... Ażeby móc wytwarzać w laboratorium sztuczne djamenty równe naturalnym, trzeba znać dokładnie wszystkie szczegóły procesu odbywającego się w łonie ziemi w ciągu tysięcy i milionów lat, w czasie którego z czarnego węgla rodzi się kryształowy, przejrzysty djament. Pod tym względem nauka opierać się może tylko na hipotezach.

Angielski przyrodnik Crookes, poprzednik Roentgena, twierdził, że djamenty powstają w kraterach dawnych wulkanów, wewnątrz mas roztopionego żelaza, zamykającego odłamki węgla. Maja bowiem wszelkie warunki, gorąco ognia wykamicznego, oziębienie, ciśnienie w kurczącym się pod wpływem zimna żelazie. Eksperymenty, jakich dotychczas dokonano, naśladowały zatem proces, przewidywany przez Crookesa.

Pogląd ten na powstawanie djamentów znalazł jednakże przeciwników. Pewien niemiecki astronom postawił z całym uporem hipotezę, że djamenty są przybyskami z wszechświata i spadają na ziemię w meteorytach, jako zamknięte w grudach żelaza, niklu i kamienia szczątki węgla. Wskutek przyciągania ziemi meteoryt spada z szybkością, która dosięga 40 km. na sekundę, wskutek tarcia wytwarza się niesłychanie gorąco, gazy zawarte wewnątrz rozpierają ścianę swym ogromnym ciśnieniem i następuje eksplozja. I tu zatem istnieją wszystkie warunki powstawania djamentów.

Podobno nawet najwyższe temperatury, jakie powstają na ziemi w sposób naturalny, czy sztuczny, nie wystarczają, by doprowadzić mogły do procesu przetwarzania węgla na djamenty, chociaż dzisiejsza technika doszła pod tym względem bardzo wysoko, zdobywając temperaturę, jaka panuje na powierzchni słońca. Wrocławski fizyk dr. Lummer, rekordzista na tem polu, osiągnął nawet temperaturę 6.000 st. C. We wnętrzu meteorytu może jednak panować jeszcze większe gorąco. To może przeniawiać za hipotezę niemieckiego fantasty-uczonego, jakkolwiek powszechne mniemanie o powstawaniu najdroższych kamieni świata jest inne.

**SKŁADAJCIE DATKI
NA GIMNAZJUM POLSKIE
W BYTOMIU**

Szyb „Joffre” sponął doszczętnie.

Borysław, 15 października. (PAT). W uzupełnieniu wiadomości o pożarze szybu naftowego Joffre Nr. 2 (własność firmy Limanowa w Borysławiu) podajemy następujące szczegóły: Pożar powstał skutkiem zerwania się liny stalowej od tłoka, służącego do wydobywania ropy z otworu wiertniczego. Zerwana lina uderzyła o żelazne dźwigary na koronie wieży, powodując iskrę, co wywołało eksplozję gazów, wydobywających się z otworu wiertniczego. Płomień objął wieżę wiertniczą wraz z halą maszyn i zniszczył je doszczętnie, jak również aparaty wiertnicze, maszyny, narzędzia i 150 mtr. rur dwucalowych. Szkody, wyrządzone pożarem, wynoszą 110.000 zł. Spalony szyb produkował ostatnio 36 wagonów ropy miesięcznie. Jest nadzieja, że po odbudowaniu urządzeń wiertniczych produkcja utrzyma się na dotychczasowym poziomie.

OGŁOSZENIA

NAUKA — WYCHOWANIE

MASZYNY DO PISANIA

nowe i używane, wszelkie przybory, na prawa maszyn po cenach najniższych — poleca J. Łomaga, Lwów, Wałowa 11, tel. 28-70. 1793

R O Ż N E

FUTRA

damskie, męskie, nowe modernizacje, przeróbki wykonuje starannie, gustownie, sumiennie: Magazyn Pracownia Futer Karol Schürera, Lwów, Senatorska 11a (boczna Romanowicza). 149

ROZWODOWE SPRAWY

bez zgody stron. Warszawa, Krucza 29 — mec. Jerzy Bayer. 2/37

**DZISIAJ
DARMO**

cenne i miłe niespodzianki dostaje KAŻDY kupujący w perfumerji S. FEDER, Lwów, Sykstuska 7, lub w filii Kopernika 15a.